

**SAMEN DOEN
FAIRE ENSEMBLE**

.

MEESTERPROEF 2022
ALICE PANDOLFO

1. INLEIDING

Het is voor mij als kunstenaar een primeur en een grote uitdaging om mijn praktijk ten dienste te stellen van een maatschappelijk doel gericht op de cohesie van een wijk.

Na onze eerste ontmoeting en bezoek aan de wijk Herkenbosch in Sint-Lambrechts-Herk werd het me duidelijk dat het project waaraan ik zou werken en waar ik mijn energie in zou steken, voor en door de bewoners moest zijn. De sloop gevolgd door de bouw van nieuwe woningen zal de bevolking van Herkenbosch op natuurlijke wijze opsplitsen in twee groepen bewoners: de oude en de nieuwe.

Hoe kunnen we via een installatie en een artistiek concept ontmoetingen, sociale banden en misschien zelfs vriendschappen activeren? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat sommige inwoners, die er al tientallen jaren wonen, de verandering kunnen waarderen en dat tegelijkertijd de nieuwkomers zich welkom voelen?

Zelf ben ik geboren en heb ik tot mijn 22ste gewoond in een appartementsblok die bestond uit sociale woningen die werden verbonden door een gemeenschappelijke buitenruimte. Als kind werd elk structureel element van de binnenplaats en de gemeenschappelijke tuin gebruikt om te spelen en te delen met de leeftijdsgenoten uit de wijk. Als ik hier op terugkijk merk ik dat deze binnenplaats een structurele indeling miste, een gemeenschappelijk meubelstuk, iets om samen toe te eigenen en dat de sociale banden van de oudere generaties zou hebben geactiveerd. Wij waren de allereerste bewoners van deze woningen en een paar jaar lang, één keer per jaar, kwam een groep ouders samen en plaatsten tafels voor de «dag van de burens», er werd een groot buurtfeest/eetfeestje georganiseerd, het was een moment om vrienden te maken, nieuwkomers te ontmoeten, conflicten tussen burens te vergeten en het mooie weer te vieren rond een barbecue en een paar drankjes. Deze traditie is mettertijd verdwenen, want het werd snel duidelijk dat deze initiatieven steeds van dezelfde mensen kwamen en dat de burens te regelmatig veranderden.

Wat mij raakt en uitdaagt in de geschiedenis van de wijk Herkenbosch, zijn de zeer uiteenlopende bewegingen die deze bevolking in tweeën zouden kunnen splijten.

Enerzijds zullen de oude bewoners een nieuw landschap en nieuwe gezichten moeten verwelkomen, en anderzijds zullen de nieuwkomers zich moeten wortelen in een wijk die verdeeld is door een ongelijke architectuur en waar reeds geschiedenissen, tradities en banden zijn.

Een gemeenschappelijke meubel in de gemeenschappelijke tuin leek mij een voordehandliggend idee, zodat deze burens, deze vreemden die op enkele meters afstand van elkaar wonen en die elkaar niet gekozen hebben, elkaar zouden kunnen ontmoeten en een vriendschappelijke, intieme en familiale context zouden kunnen creëren.

Vandaag biedt de wijk maar weinig gemeenschappelijke ruimtes, tuinen of ontmoetingsplaatsen. Dit is een punt waaraan deze architecturale herinrichting, die door de drie groepen architecten wordt bestudeerd, aandacht zal besteden en het is een aanpak die ik via dit project wil aanmoedigen. We zullen zien hoe we met creatieve middelen en speelse ruimtes gemeenschappelijke energieën kunnen oproepen, ons deze ruimtes gezamenlijk kunnen toe-eigenen en een speelplaats voor verschillende generaties kunnen creëren.

SAMEN DOEN

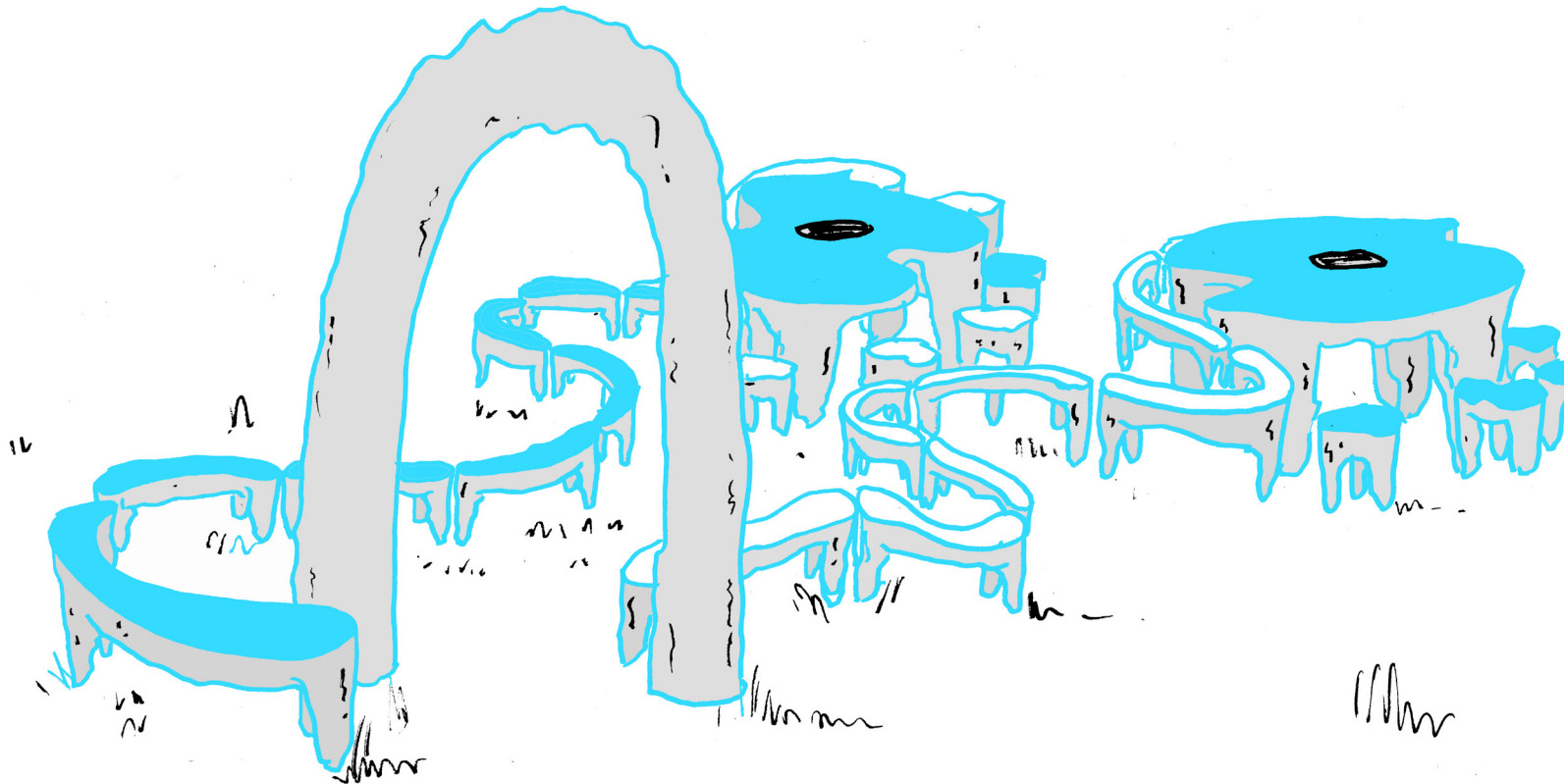
Ik stel voor een gemeenschappelijk sculpturaal meubel te creëren, dat we allemaal samen zouden kunnen bouwen.

De tafel, de maaltijd, het diner, het aperitief, het buurtfeest, zijn gezellige momenten voor iedereen en waar men samenkomt, kookt, discussieert, elkaar ontmoet en beter leert kennen.

Mijn voorstel concentreert zich op elementen die verband houden met de maaltijd: grote tafels die uitnodigen tot de grill, tot de barbecue, enkele kleurrijke krukken, lange kronkelende banken en een uitnodigende boog die midden in een groene ruimte is geïnstalleerd waar men zich kan ontspannen en elkaar kan leren kennen.

Ik heb dit gemeenschappelijk sculpturaal meubel bedacht om de bewoners samen te brengen voor een creatieve workshop.

Het is een kans voor hen om samen een monumentale mozaïek samen te stellen en het herontwikkelingsproject van hun wijk van dichtbij te beleven en te begrijpen.

INHOUD EN ESTHETIEK

De esthetiek van dit sculpturale geheel is een zeer belangrijk punt, want het zal ervoor zorgen dat de gebruikers niet alleen zin krijgen om deze ruimten toe te eigenen maar er misschien ook zelfs trots op kunnen zijn. Het moet kleurrijk, speels, aantrekkelijk en vrolijk zijn, het moet passen in de plantenruimte en tegelijkertijd afsteken tegen de gebouwen die waarschijnlijk strengere lijnen zullen hebben.

Deze ruimte moet zo gastvrij en uitnodigend zijn als een kinderspeelplaats met levendige en contrasterende kleuren, met kronkelende vormen die door de ruimte lopen en circulatie creëren in de groene ruimte.

Ik putte mijn inspiratie uit sculpturale tuinen zoals de Toscaanse Tarot-tuin van Niki de Saint Phalle en Jean Tinguely en Tinguely's Cycloop in Fontainebleau, die alledaagse voorwerpen combineren met sculpturen.

Ik verwijs graag naar de geklasseerde monumenten van Antoni Gaudí's Parc Güell in Barcelona en het Palais du Facteur Cheval, beide gaan over sculpturale en instinctieve architectuur die praktische elementen integreren.

Giardino dei Tarocchi, Niki de Saint Phalle, 1979, Toscana, Italia

Le Palais idéal du facteur Cheval, Ferdinand Cheval, 1879 à 1912, Hauterives, France

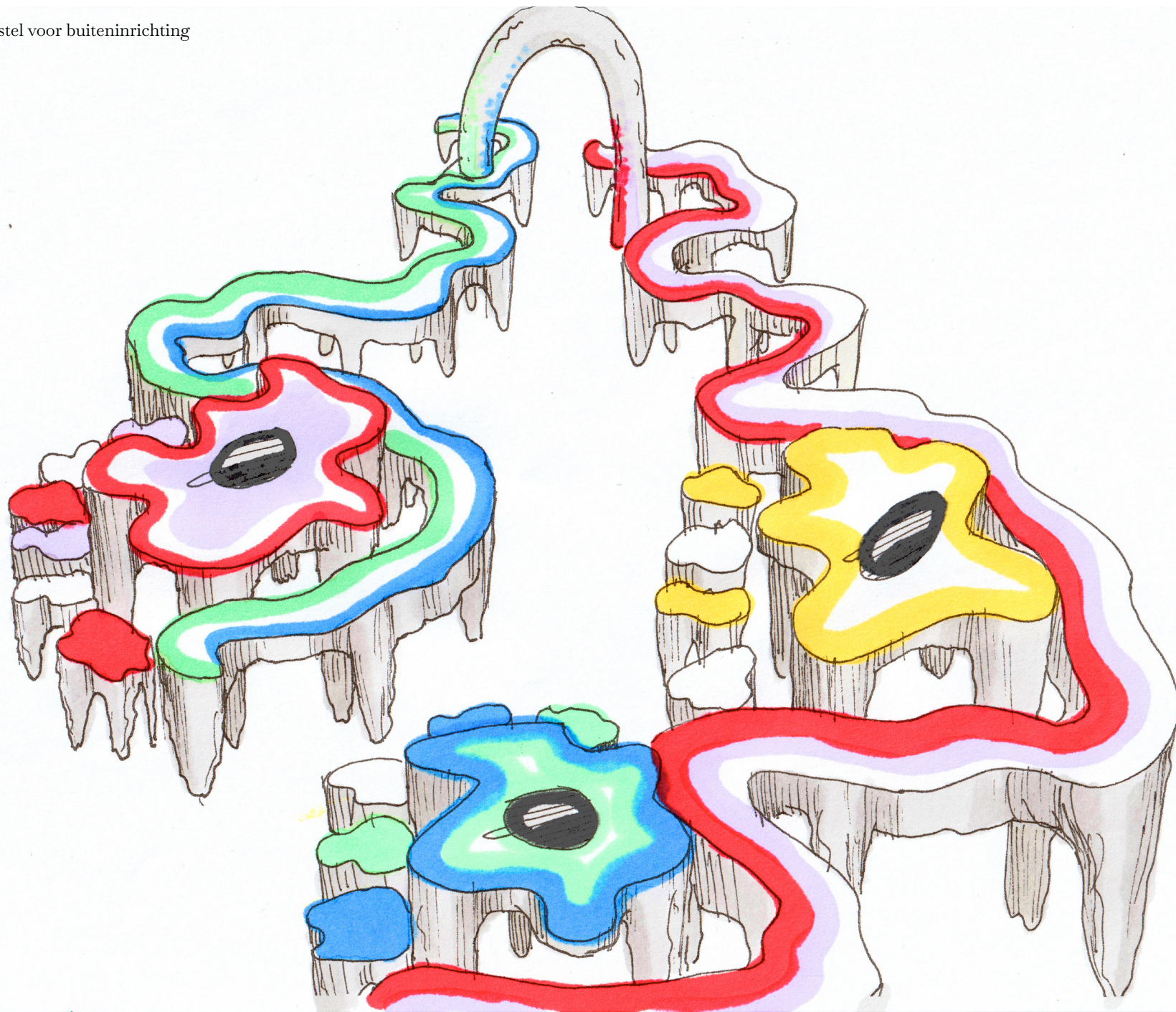
Parc Güell, Antoni Gaudí, 1900 à 1914, Barcelone, Espagne

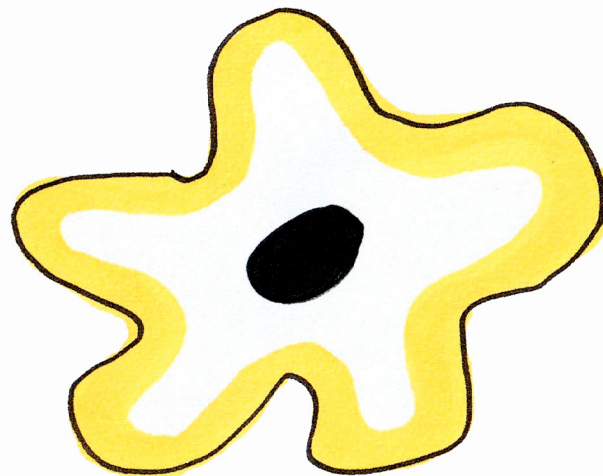
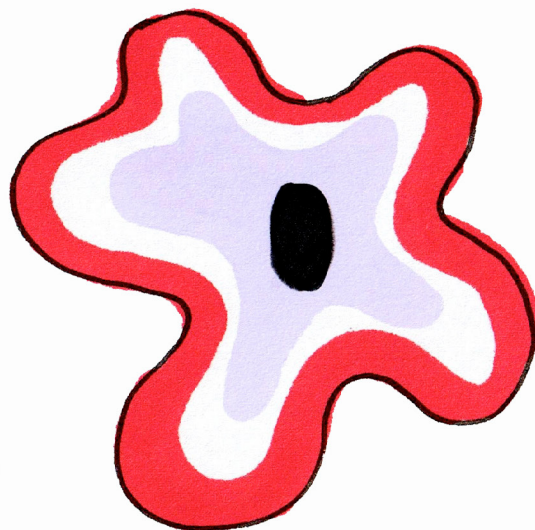
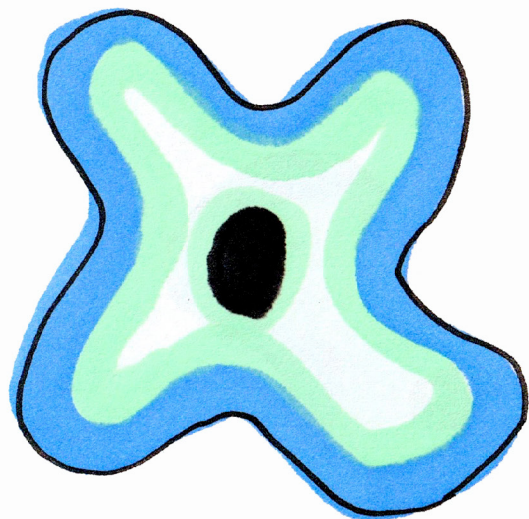

Anastylase, Table02, Simon Boudvin, 2010, Chelles, France
Betonnen tafel in de grond gegoten, banken

Speeltuyn, Fleurs de Thoannic Vanne, France

3. GEBRUIK VAN DE RUIMTE

Het geheel van deze sculpturale installatie is als volgt samengesteld uit een reeks alledaagse huiselijke voorwerpen en tekens:

- Een boog, die de ingang voorstelt en ons uitnodigt om door de installatie te lopen, te gaan zitten en deel te nemen aan de ervaring.
- Een lange bank, die als een lange slang door de tuin loopt en een circulatie in het park creëert. Deze kronkelende bank zal worden samengesteld uit meerdere banken van verschillende afmetingen die achter elkaar worden geplaatst, zodat de structuur volledig modulair kan zijn naargelang de ruimte van bestemming.
- Twee of drie* grote tafels, elk geschikt voor 10 tot 15 personen. In het midden een barbecue, bestaande uit een ovale haard met een metalen rooster, een deksel en een mobiel bakje onder de tafel om allerlei soorten grillen te kunnen uitvoeren.

Het is de bedoeling dat dit meubel het centrale ontmoetingspunt van de buurt wordt, voor alle generaties: Kinderen zullen deze ruimtes kunnen gebruiken als speelplaats en volwassenen zullen op de banken kunnen stoppen en praten; op zonnige dagen aperitieven en maaltijden organiseren.

Deze objecten moeten worden geplaatst in een rustige groene ruimte die toegankelijk is voor alle bewoners van de wijk Herkenbosch. Het beeld kan worden gemoduleerd en gereconstrueerd naargelang de ruimte waarin het wordt opgesteld. De tuinruimte is echter zeer belangrijk voor het begrip van het project omdat, zoals we in het volgende hoofdstuk zullen zien, de objecten in de grond zullen worden gegoten. De sculpturen krijgen hun volle betekenis eens ze op de grond staan.

*Het aantal tafels en banken is variabel en zal worden aangepast na ontvangst van offertes van aannemers.

4. HET PROCES

A. PRODUCTIE VAN BETONNEN ONDERDELEN

Wat de realisatie betreft, wil ik rechtstreeks ter plaatse bouwen* en de aarde gebruiken als materiaal om de objecten te vormen en te tekenen.

De onnauwkeurigheden, ongelukken en onzekerheden van de grond en de aarde zullen een onregelmatig oppervlak creëren zoals we dat in de natuur kunnen terugvinden. Het idee is om deze elementen uit gegoten beton** te vervaardigen, zodat ze structureel sterk en zwaar genoeg zijn om niet te verschuiven nadat ze op de grond zijn geplaatst. Het beton zal ook de kloof overbruggen tussen het natuurlijke uiterlijk dat door de mal wordt gecreëerd en de architectonische materialen.

Deze giettechniek is al door verschillende kunstenaars, ontwerpers en architecten op verschillende manieren en met verschillende materialen toegepast. (ref. foto's)

Hier het archief van een residentie rond het gieten van objecten door Simon Boudvin die het proces stap voor stap uitlegt: <http://caraminotresidence.blogspot.com/2014/02/>

Deze stap van het productieproces zal volledig worden begeleid door de kunstenaar en uitgevoerd door professionele aannemers. De kunstenaar zal in samenwerking met de arbeiders graven en zo de mal vervaardigen.

Productiefasen :

- Ontwikkeling van de metalen structuren voor elk object of onderdeel van het object
- Afgraven van de aarde met de vorm van de objecten
- > Aanwezigheid van de kunstenaar voor de tekeningen en de mal in aarde.
- Inbrengen van de metalen structuur
- Beton storten
- Enkele weken laten drogen
- De droge vormen uitgraven en schoonmaken
- De objecten plaatsen en de boog aan de grond bevestigen

Er zijn reeds offertes aangevraagd bij de volgende aannemers:

• Wolfgang Bregentzer
+32 499 20 64 23
[wbregentzer@gmail.com](mailto:wbgentzer@gmail.com)

• Nimis Exclusive Concrete Products BV
info@nimisbeton.nl
023 558 1268
Cruquiusdijk 66, 2142 ES Cruquius
<https://www.nimisbeton.nl/>

• Etoile Mécanique
Vooruitzichtstraat 23, 2140 Borgerhout
info@etoilemecanique.com
<https://etoilemecanique.weebly.com/>

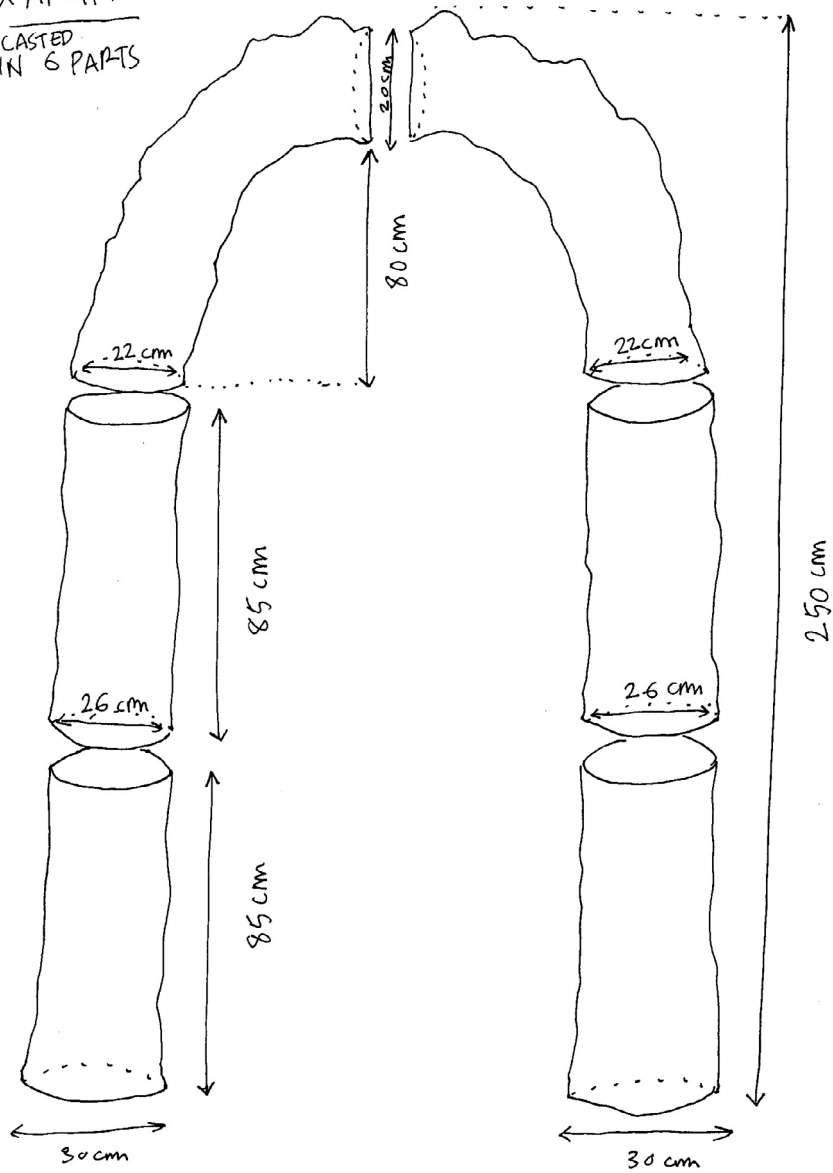
*Sommige architecten hebben me geïnformeerd dat de aarde zal worden omgewoeld tussen de afbraak en de heropbouw van de gebouwen. De aarde moet ook voldoende kleiachtig zijn voor het project, dus als ter plaatse gieten geen optie is, zou ik overwegen om containers met aarde te vullen om de voorwerpen te produceren.

** In afwachting van offertes overweeg ik ook een milieuvriendelijker maar duurder beton te gebruiken, zoals hennepbeton.

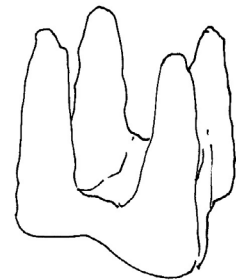
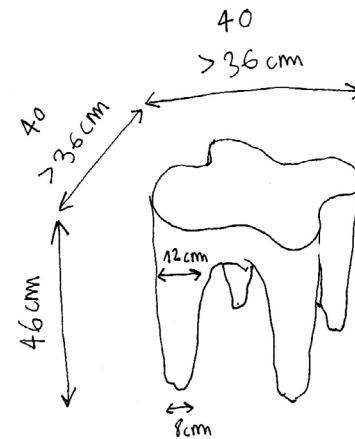

Anastylose, Simon Boudvin, 2010, Chelles, France
Gietproces. Betonnen tafel in de grond gegoten

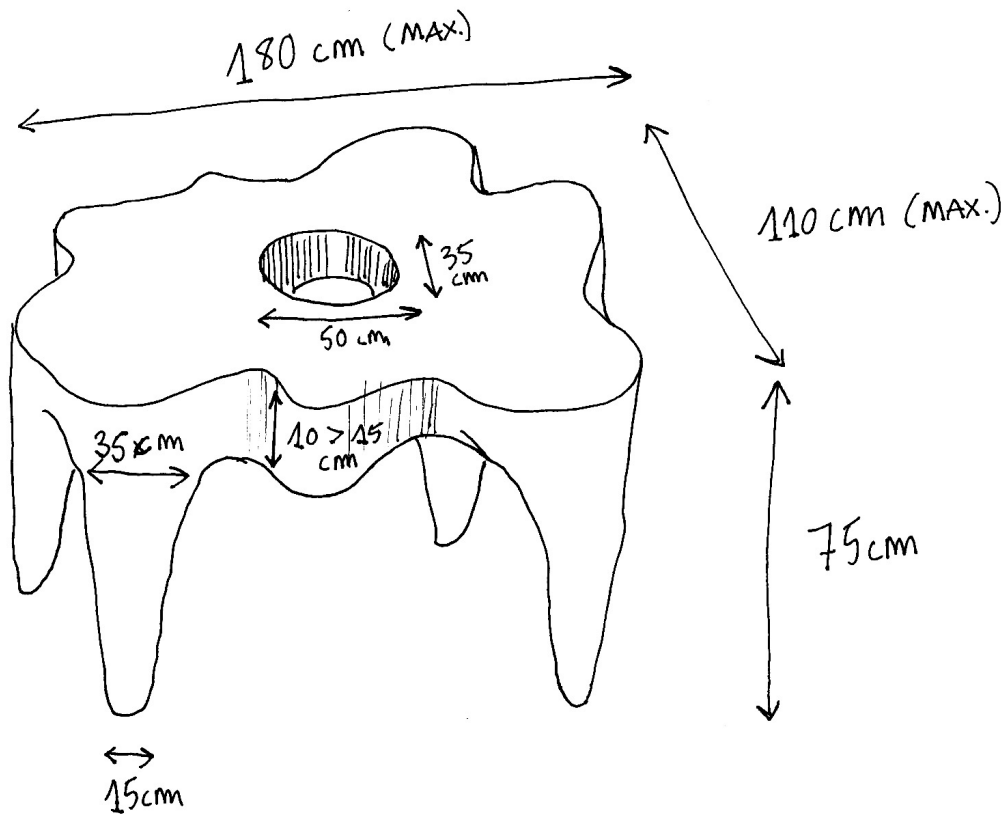
X ARCH X
 CASTED
 IN 6 PARTS

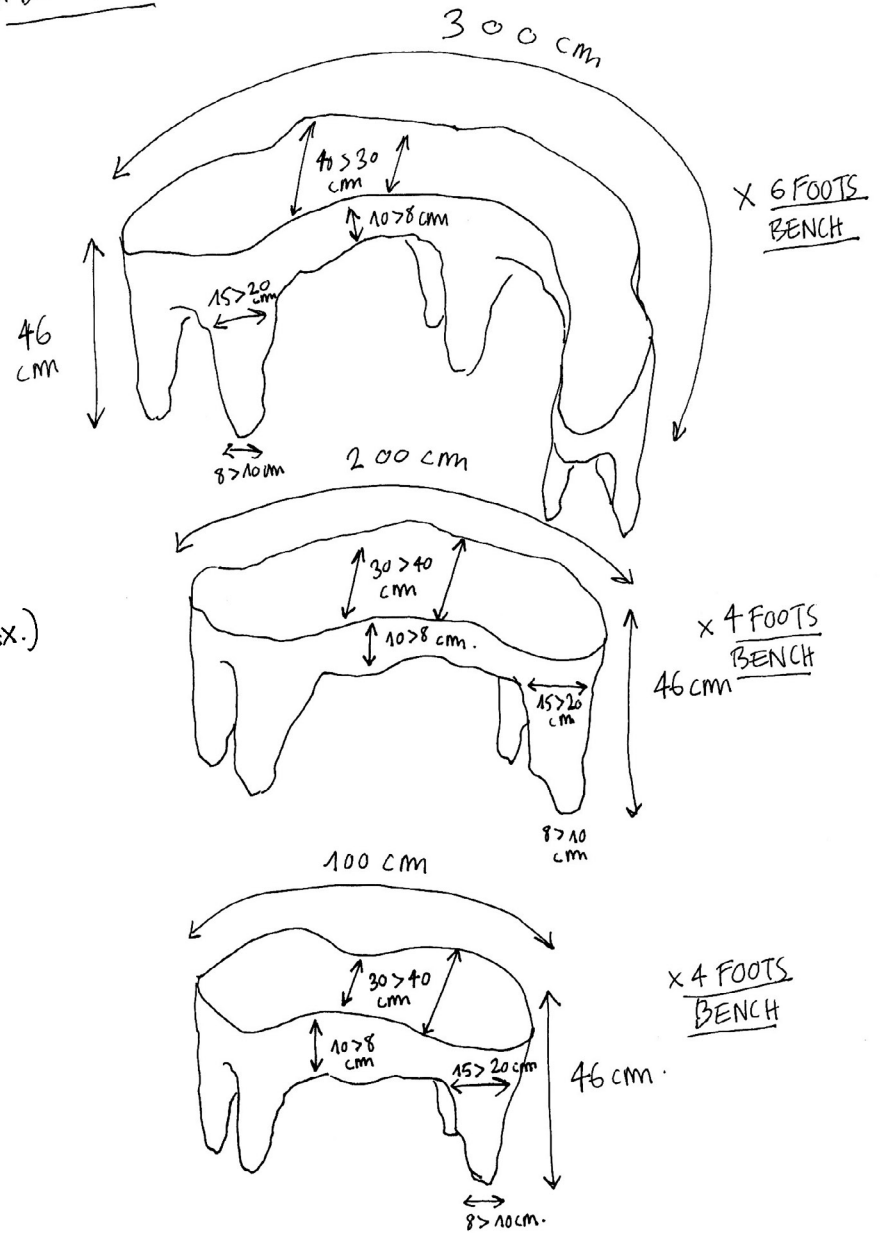
X 4 FOOTS STOOL X

X 4 FEET TABLE X

X BENCHES X

B. SAMEN CREËREN

Het voorstel van een collectieve workshop is bedoeld om een eerste ludieke aanpak rond het project te creëren, waarbij iedereen, indien hij of zij dit wenst, op zijn of haar manier kan deelnemen: ofwel door elementen aan te reiken die als tesserae voor de mozaïek kunnen dienen en/of door deel te nemen aan de versiering van het collectieve sculpturale meubel.

Deze door de kunstenaar georganiseerde workshop zal intergenerationeel zijn en alle inwoners van de wijk Herkenbosch persoonlijk uitnodigen; de zeer speelse en betaalbare techniek van mozaïek zal een zeer breed publiek in staat stellen deel te nemen.

Indien er niet voldoende deelnemers zijn, zal een oproep tot deelname aan de workshop worden gelanceerd om een bredere bevolking in Sint-Lambrechts-Herk, Hasselt en omgeving te bereiken. De oproep zou kunnen worden verspreid door de gemeente Hasselt, in scholen en in culturele centra zoals Z33.

Detail, Parc Güell, Antoni Gaudí, 1900 à 1914, Barcelona, Espana

Om deze workshops te leiden, zou ik graag een beroep doen op iemand die samen met mij deze workshops wil organiseren. Ik heb reeds een afspraak gemaakt met de ateliers van Vonk in Hasselt om het team te ontmoeten, om de lokale artistieke dynamiek beter te begrijpen en om de kunstenaars te ontmoeten. Het lijkt me een interessante manier om de workshop dan ook met iemand te organiseren die ik daar heb ontmoet.

Eens deze gemeenschappelijke sculpturale ruimte er is, zullen de bewoners zich deze momenten kunnen herinneren en een gemeenschappelijke geschiedenis hebben waarop ze met voldoening kunnen terugkijken. Het is nu een ruimte waar ze elkaar kunnen ontmoeten, leven en socialiseren. Het «samen doen» gaat door en krijgt betekenis rond deze gemeenschappelijke leefruimte.

C. WORKSHOPPROCES

In eerste instantie zal een zoektocht naar materialen plaatsvinden via verschillende inzamelbronnen:

- Verschillende afgiftepunten creëren: in de wijk en in de omgeving zal een oproep worden gedaan voor verouderde of «afgedankte» materialen. Voorbeelden van materialen: serviesgoed, tegels, gekleurd glas, spiegels, enz.
- Bakstenen, dakpannen en dakpannen van huizen die worden gesloopt recupereren.
- Consumentenoverschotten en puin van plaatselijke aardewerk-, keramiek- en aardewerkbedrijven of -industrieën recupereren.

Hieronder volgt een niet-limitatieve lijst van de beoogde partners:

• Poterie de la Vesdre
Avenue Victor David 70
4830 Limbourg

• Gilles René
Avenue Victor David 70
4830 Limbourg
Tel. 087 76 35 80

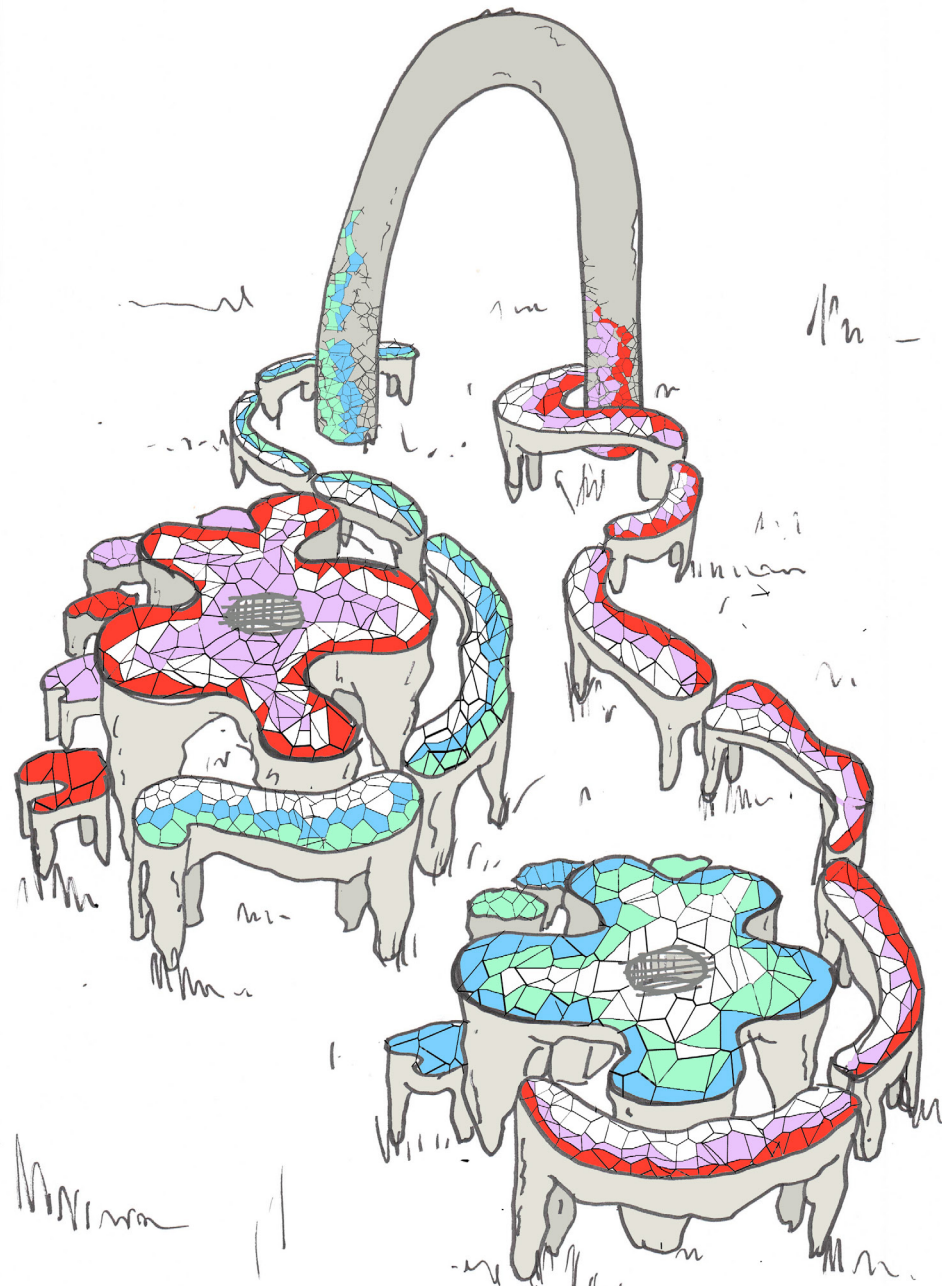
• Burlion Xavier
Halloux 34
4830 Limbourg
Tel. 0494 28 55 98
Fix. 087 35 43 63

Na deze inzameling vindt de workshop plaats op het terrein en verloopt als volgt:

Elke begeleider is verantwoordelijk voor maximaal 10 personen. Gedurende 5 dagen zullen twee workshops van 2 tot 3 uur per dag worden georganiseerd. De tekeningen van de motieven worden vooraf door de kunstenaar gemaakt.

- Het puin afbreken
- Het puin op kleur sorteren
- De cementlijm laag maken en aanbrengen op het gladde oppervlak van de betonnen voorwerpen. x Rangschik het puin volgens de spelregels die aan het begin van de sessie zijn uitgelegd. Voorbeeld: leg het puin zo neer dat er strepen of een dambordpatroon ontstaat.
- Maak een nieuwe waterdichte coating en verspreid deze over het gehele samengestelde oppervlak.
- Gladstrijken
- Schoonmaken

Om het gemeenschappelijke monument van de wijk in te wijden, zou ik willen voorstellen om een feest met een barbecue voor de bewoners te organiseren. Dit zou de allereerste activering van de ruimte zijn en zou het zeker mogelijk maken om toekomstige initiatieven met de bewoners te initiëren. Het zou ook een gelegenheid zijn om alle deelnemers aan de workshop te feliciteren en deze ervaring af te sluiten met een sociaal en vreugdevol moment van ontmoeting.

5. BEGROTING

Titel			Total
Productiekosten betonnen structuur			41000 €
Materiaalkosten en organisatie workshops			7 800 €
Inhuldiging/activering bouwplaats			1 200 €
Kunstenaarsfee			10 000 €
			60000 €